

Лекція 8;
4
семестр

Тема 4. Методика вивчення теми «Різноманітність природи України»

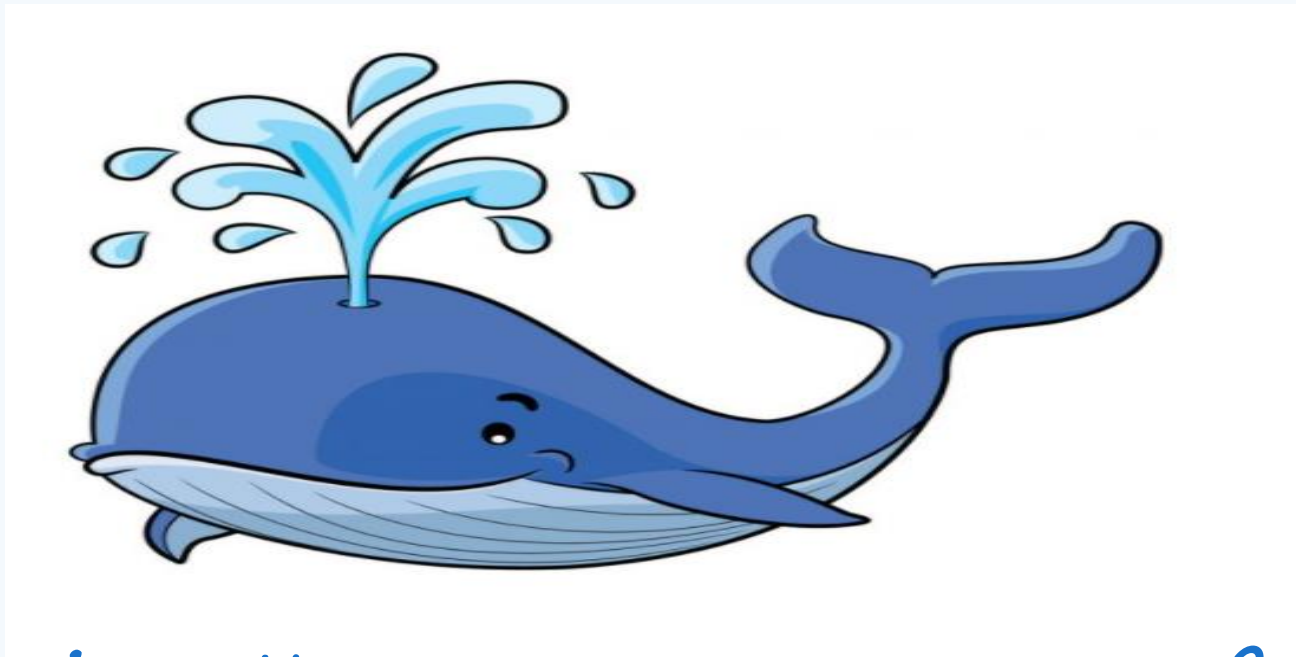

У цій лекції ми:

- проаналізуємо:

- Особливості роботи з планом та картою в початковій школі.
- Методику формування основних географічних понять;
- Формування просторових та краєзнавчих уявлень на уроках природознавства.
- Використання медіаресурсів та мобільних додатків в курсі природознавства початкової школи.

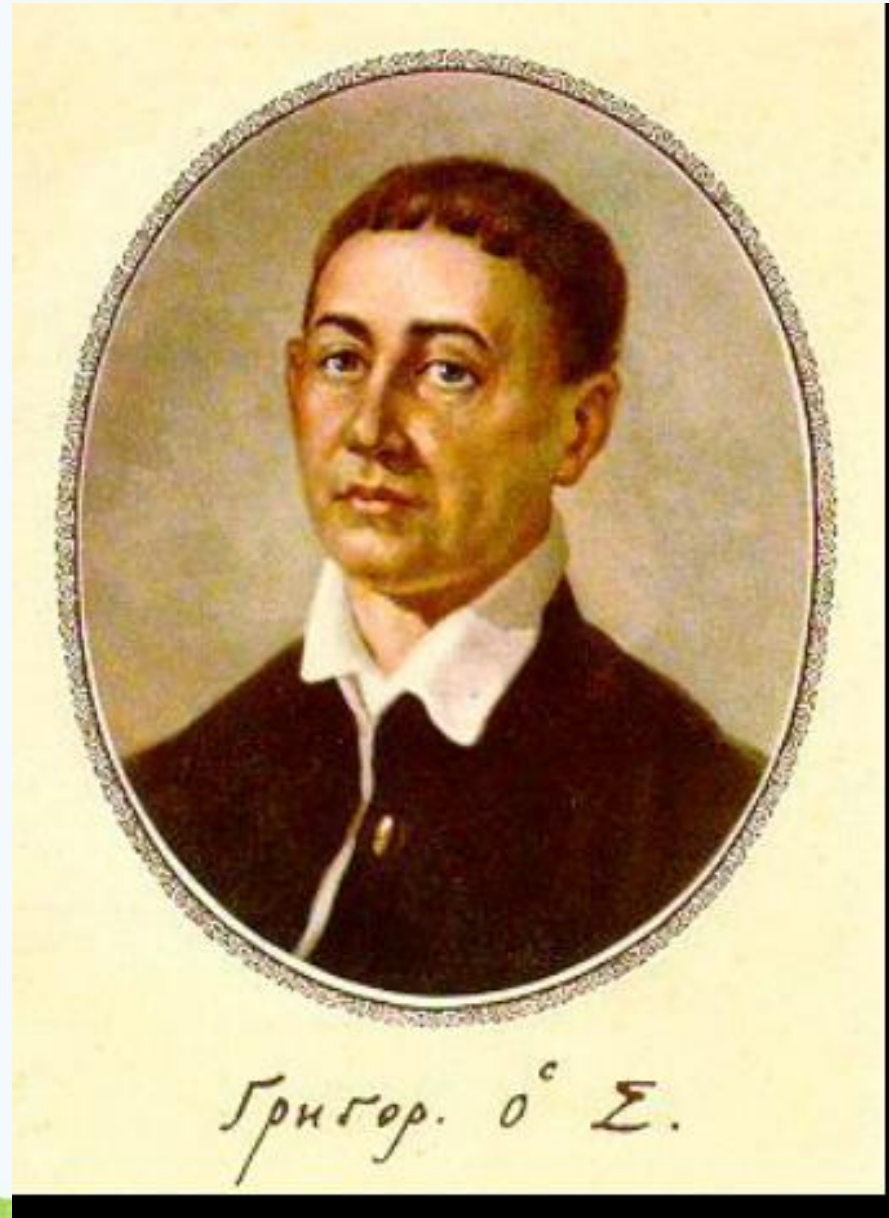
Зміст природничої галузі початкової школи базується на основних принципах притаманних природознавству в цілому: фенологічному, краєзнавчому, батьківцюзнавчому. Сутність поняття «краєзнавство» визначається як сукупність трьох складових: природознавчої, історичної та соціальної.

фенологічний, краєзнавчий,
батьківцюзнавчий.

«Пізнай природу, пізнай свій народ, пізнай себе»

- Краєзнавча діяльність, в процесі якої формуються краєзнавчі поняття, – це інтегративна форма освітнього процесу, що сприяє вибору оптимального комплексу психолого-педагогічних умов і засобів впливу на особистість учнів.

Сукупність відомостей про кожну складову складає сутність поняття «краєзнавчий матеріал». Успішність краєзнавчої роботи визначається сукупністю дидактичних умов.

Краєзнавчий матеріал повинен бути науково достовірним, перевіреним за кількома джерелами, доступним для розуміння та емоційним. Під час вивчення теми «Природні зони України» діти мають змогу зрозуміти закономірності зміни клімату, розташування природної зони на планеті, освітлення її на протязі року, пристосування до умов існування рослин та тварин.

Відбувається формування уявлень про залежність побуту людей минулого від природи місцевості, на якій вони жили, формування переконань у тому, що для збереження і продовження життя людини в сучасному необхідно знати, як воно зберігалось в минулому, формування уяви про історико-етнографічне районування, про різноманітність традиційного народного житла і одягу різних частин України. (Середня Наддніпрянина, Полісся, Поділля, Галичина, Закарпаття, Слобожанщина, Таврія, Буковина, Гуцульщина, Бойківщина, Волинь).

Послідовність вивчення теми «Природні зони України вивчається за таким планом:

- Розташування природної зони на території України;
- Форми поверхні природної зони;
- погода в природній зоні в різні пори року;
- рослини природної зони та їх пристосування до умов середовища;
- тварини природної зони та їх пристосування до умов середовища;
- праця людей в умовах природної зони.

Найчастіше уроки бувають:

- – **інтегровані** – вони спрямовані на розкриття цілісної сутності певної теми засобами різних видів діяльності, що об'єднуються в широкому інформаційно-предметному полі заняття ;
- – **комбіновані** – визначаються як такі, що спрямовані на різнобічне розкриття сутності певної теми засобами різних видів діяльності, що послідовно змінюють одна одну (ознайомлення з природою, малювання, читання казки).

Інтегровані заняття відрізняються від інших:

- – мають значну інформаційну ємність;
- – компактність та логічна взаємообумовленість навчального матеріалу;
- – спрямовані на узагальнення та систематизацію знань дітей;
- – віддається перевага експериментальному методу викладання.

Структура інтегрованого заняття:

-
- **I. Організаційний етап:**
 - – вчитель ставить мету,
 - – закріплення залишкових знань,
 - – установка на майбутні завдання.
- **II. Мотиваційний етап:**
 - – використання ігрового прийому для підвищення пізнавального інтересу до світосприймання.
- **III. Етап новизни:**
 - – введення елементів нових знань,
 - – зв'язок нових знань з раніше набутими, систематизація їх в єдине ціле.
- **IV. Етап узагальнення та закріплення знань:**
 - – вчитель пропонує учням наочність, ігри, практичні завдання, а учні виконують дії переносу, синтезу, узагальнення.
- **V. Результативний етап:**
 - – вчитель здійснює інтеграцію з виховальною, розвивальною метою
- **VI. Підсумковий етап:**
 - – вчитель аналізує якість засвоєння змісту заняття;
 - – вчить дітей самооцінюванню.

Техніка діяльності на інтегрованому уроці

Фрагмент уроку
“Материки”

теорія Блума:

- когнітивна (пізнавальна) сфера містить шість послідовних рівнів складності: 1. Знання (Knowledge) – здатність запам'ятати або відтворити факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи тощо) без необхідності їх розуміння

2. Розуміння (Comprehension) :

- – здатність розуміти та інтерпретувати вивчене. Це означає вміння пояснити факти, правила, принципи; перетворити словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань.

3. Застосування (Application) :

- – здатність використати вивчений матеріал у нових ситуаціях, наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач.

4. Аналіз (Analysis) :

- – здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних.

5. Синтез (Synthesis) :

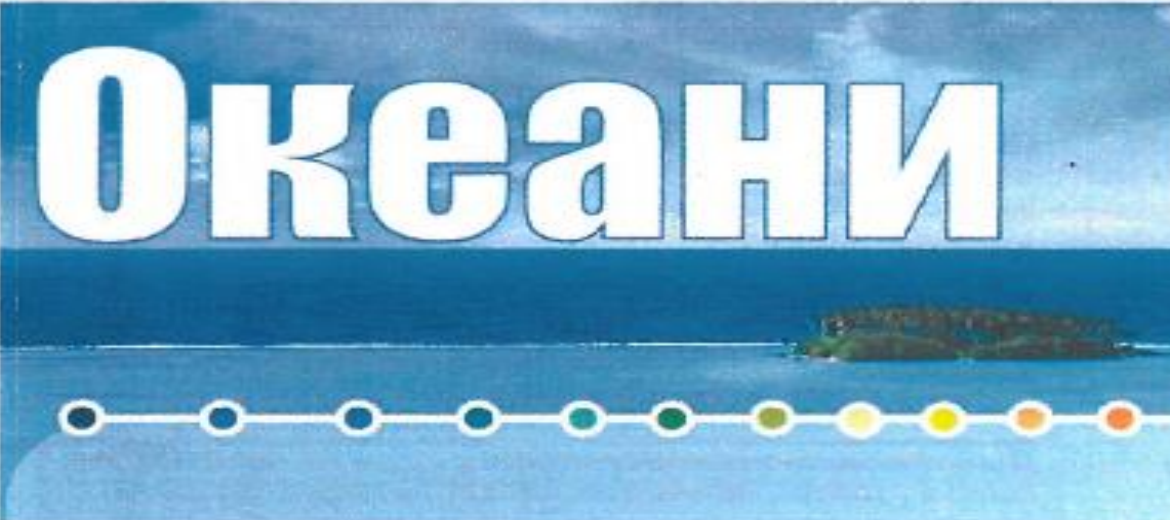
- – здатність поєднати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю.

6. Оцінювання (Evaluation) :

- здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі.

Прізвище Ім'я _____
Дата _____

Підготували
студентка ХДУ Манжула А.М.,
вчитель вищої категорії Юнчик Г.М.,
м.Херсон

Фіналогічна хвилинка

Завдання 1.
Згадай, що ти пам'ятаєш з теми «Вода. Властивості води».
Роздивись схему та заповни її.

Завдання 2. Якою буває вода?
Запиши слова, які відповідають на питання «яка?» у перший стовпчик.

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Подумай та скажи, слова якої частини мови записані.
Добери антоніми до них та запиши у другий стовпчик.

Завдання 3. Планета «Океан»
Згадай, яку назву має наша планета.

Подивись на зображення поверхні нашої планети.
Який колір переважає?

Обгрунтуй, чому вчені вважають, що наша планета могла б мати назву «Океан».
Як ще називають нашу планету?

Завдання 6. Заповни пропуски

Атлантичний і Тихий океани холодніші за _____, Атлантичний океан більший за _____ та _____, але менший за _____. Найменший з океанів - _____ - є в одночас і найхолоднішим.

Завдання 7. Робота в парах

Відкрий задній форзац підручника. Подумай, як правильно показати на мапі межі океану. Покажи сусіду по парті Тихий, Атлантичний, Індійський та Північно-Льодовитий океани на мапі.

Завдання 8. Дай відповідь на питання та обгрунтуй свою думку:

Чи можна назвати воду океанів «живою»? Чому?
Чи у всіх океанах є життя?

Завдання 10.

Прочитай останній абзац на с.99 та сформулюй головну функцію океану:

Подивись на малюнки та запиши, як ще допомагає людям океан:

Завдання 9. Робота в групах

Об'єднайтеся в групи по 4 учня. Виберіть один з океанів. Опрацюйте текст з підручника на с.100-101. Випишіть представників рослинного та тваринного світу до таблиці.

Назва океану _____
Рослинний світ _____
Тваринний світ _____

_____	_____
_____	_____
_____	_____

Далі необхідно розрахуватися у групі на перший, другий, третій, четвертий, об'єднайтеся в групи за номерами та розкажати по колу про представників рослинного та тваринного світу «свого» океану.

Завдання 11. Перепливти океан

Корабель «Вікторія» - перший корабель в історії, який обігнув земну кулю. Навколосвітня подорож розпочалась у 1519 році під командуванням Фернана Могелана. З п'яти кораблів, відпливших з берегів Іспанії, тільки «Вікторія» повернулась у Санлукар. На кораблі залишилось 18 моряків (з 265, які покинули Іспанію разом з Могеланом). Опинившись на континенті, виявилось, що моряки «втратили» день.

Подумай, що означає «втратити» день і чому так сталося? Подивись на маршрут подорожі та назви океани, які перетнули кораблі експедиції.

Завдання 11. Перепливи океан

Корабель «Вікторія» - перший корабель в історії, який обігнув земну кулю. Навколосвітня подорож розпочалась у 1492 році під командуванням Фернана Могелана. З п'яти кораблів, відпливших з берегів Іспанії, тільки «Вікторія» повернулась у Санлукар. На кораблі залишилось 18 моряків (з 265, які покинули Іспанію разом з Могеланом). Опинившись на континенті, виявилось, що моряки «втратили» день.

Подумай, що означає «втратити» день і чому так сталося? Подивись на маршрут подорожі та назви океани, які перетнули кораблі експедиції.

Завдання 12. Як називається предмет на зображенні? Визнач його функцію:

Чи можна сказати, що цей винахід нам подарувала природа? Чому?

Завдання 14. Проаналізуйте поняття «океан» за схемою*

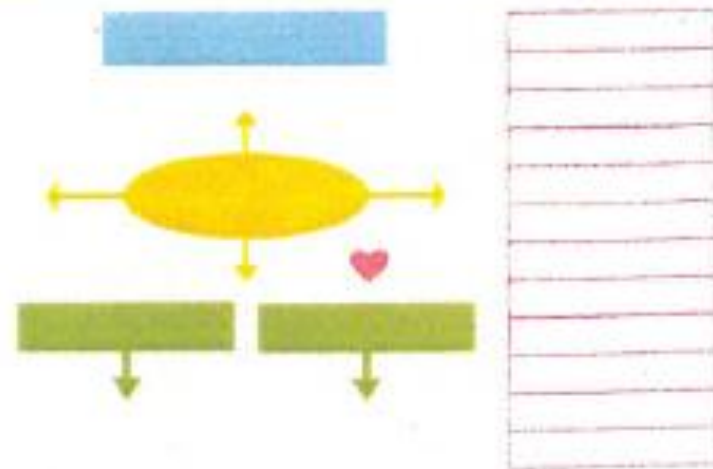

* схема функціонально-системного підходу, розробник Греченарова О.М.

Завдання 13. З'єднай вислів з його значенням

бура у стакані
чекати у моря погоди
море по коліно
крапля в морі

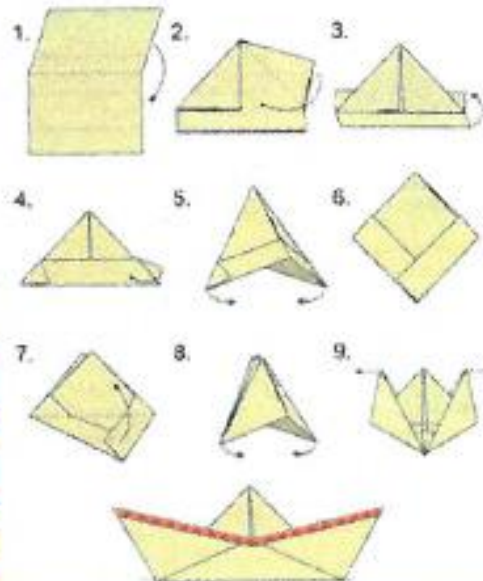
марно чекати
шум із-за дрібниці
невелика кількість
почуття невразливості

Завдання 14. Прочитай статтю з підручника на с.99-101 та заповни таблицю. Також для пошуку додаткової інформації можеш скористатися мережею Інтернет.

Назва океану	Представники рослинного світу	Представники тваринного світу

Завдання 15. Виріб оригамі «Кораблик» Подивись на малюнок. Згадай, назву корабля та ім'я головного героя мультфільму. Ти також можеш спробувати стати капітаном свого корабля, дати йому власну назву.

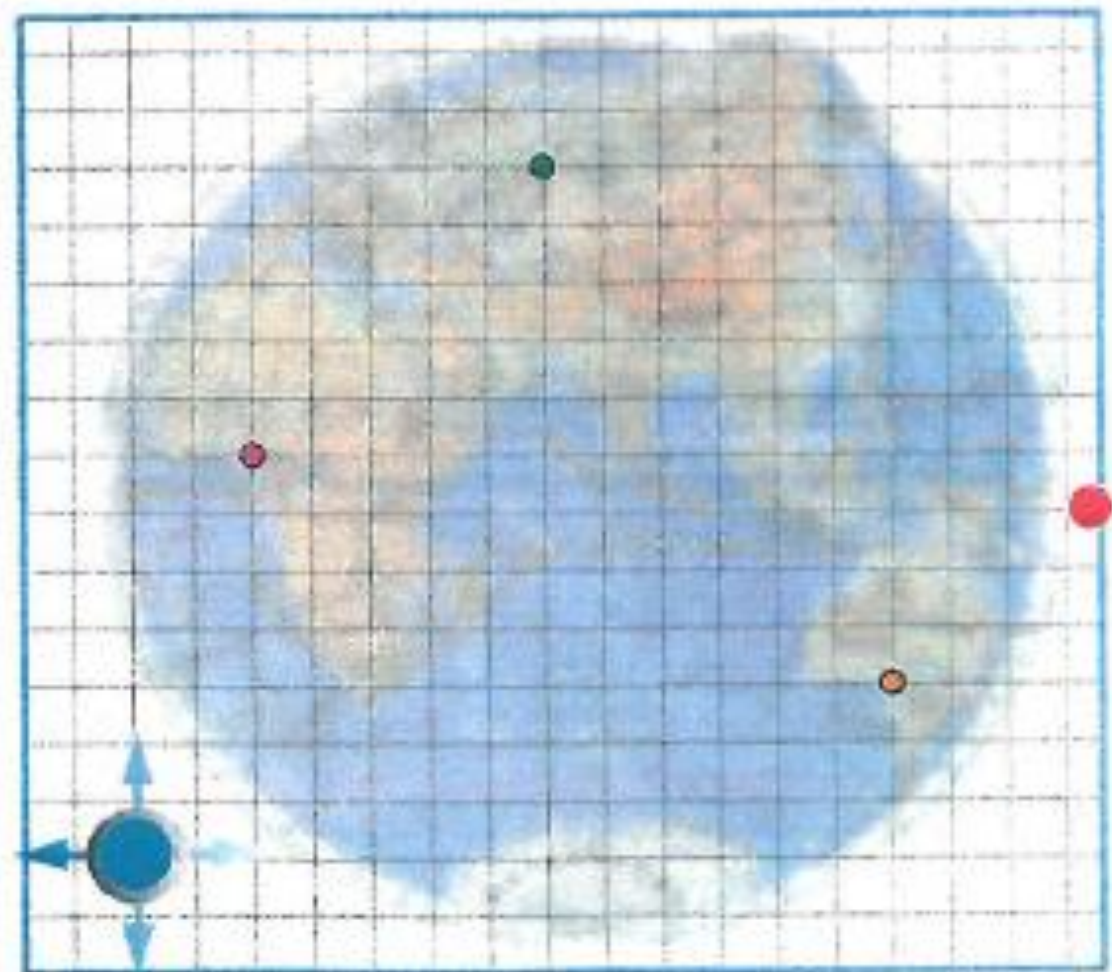
Завдання 16. Відкрий задню палітурку підручника. Проклади маршрут своєї навколосвітньої подорожі. Запиши його схематично у зошит. Напиши назви океанів, які знаходяться між зупинками твого корабля.

Використовуючи таблицю з завдання 14, склади невелику усну розповідь про те, що ти бачив під час своєї мандрівки.

Завдання 17.* Згадай, що таке компас. Визнач його основну функцію:

Підпиши сторони світу біля стрілок компасу.

Виконуй інструкцію та рухайся від червоної крапки до різних материків.

Як називається материк?	Якими океанами омивається?	Маршрут
		2 клітинки на Захід, 3 - на Південь, ще 1 клітинка на Захід.
		3 клітинки на Північ, 2 клітинки на Захід, 3 клітинки у Північно-Західному напрямку, 2 клітинки на Захід, 1 клітинка у Південно-Зхідному напрямку, 1 клітинка на Захід, 1 клітинка на Північ.
		2 клітинки у Північно-Західному напрямку, 6 клітинок на Захід, 4 клітинки на Південь, 1 клітинка на Схід, 2 клітинки у Західно-Південному напрямку, 5-клітинок у Північно-Західному.

Впиши назви материків до таблиці, а також океани, якими вони омиваються. Подумай, яка півкуля Землі зображена? Який материк знаходиться в обох півкулях?

ТЕМА «ОКЕАНИ»

Проаналізуй своє ставлення та дай відповідь у вигляді відмітки на шкалі.

Чи цікаво було вивчати тему «Океани»?

Цікаво Нецікаво

Чи узнав ти щось нове з цієї теми?

Багато Мало

Чи складно було виконувати завдання з цієї теми?

Просто Складно

Система-модель функціонально-системного підходу розробила Грединарова О.М.

